

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLICIJI

Član 1.

U Zakonu o policiji („Službeni glasnik RS”, br. 101/05, 63/09 – US i 92/11), u članu 7. stav 1. dodaju se tač. 16b) i 16v) koje glase:

„16b) upravlja ljudskim resursima;

16v) obavlja poslove strateškog planiranja, međunarodne saradnje i evropskih integracija;”.

Član 2.

Posle člana 14. dodaju se naziv iznad člana i član 14a koji glasi:

„Postupanje policije u stanju povećanog rizika

Član 14a

Ako indicije ili događaji ukazuju da bi moglo da dođe do povećanja rizika po stanje javne bezbednosti, kao i ugrožavanja bezbednosti ljudi i imovine u većem obimu, koji zahtevaju delimičnu ili punu pripravnost policijskih službenika i angažovanje svih tehničkih sredstava i opreme na delu teritorije Republike Srbije, na predlog direktora policije ministar nalaže izvršavanje zadataka prilagođenih nastalim okolnostima.“

Član 3.

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

Za obavljanje policijskih i drugih unutrašnjih poslova obrazuje se Direkcija policije.

U sastavu Direkcije policije su organizacione jedinice u sedištu – uprave, centri, jedinice, specijalna i posebne jedinice policije, i van sedišta – Policijska uprava za grad Beograd i područne policijske uprave (u daljem tekstu: policijske uprave).

Specijalna jedinica policije je Specijalna antiteroristička jedinica.

Posebne jedinice policije su Žandarmerija, Jedinica za obezbeđenje ličnosti i objekata i Helikopterska jedinica, a u Policijskoj upravi za grad Beograd – Policijska brigada.

Specijalna jedinica policije i Žandarmerija angažuju se na predlog rukovodioca nadležne organizacione jedinice uz prethodno odobrenje direktora policije i saglasnost ministra.

Posebne jedinice policije angažuju se na predlog rukovodioca nadležne organizacione jedinice uz prethodno odobrenje direktora policije.

Predlog za angažovanje sadrži bezbednosnu procenu i plan koji može biti dostavljen i naknadno, ukoliko to nalažu razlozi hitnosti.”

Član 4.

U članu 72. dodaje se stav 6. koji glasi:

„Ako je prijavljen nestanak lica, a postoje osnovi sumnje da je to lice žrtva krivičnog dela, policijski službenici dužni su da u saradnji sa drugim nadležnim organima, udruženjima građana i građanima, odmah preduzmu mere i radnje predviđene ovim i drugim zakonima, u cilju njegovog pronalaska.”

Član 5.

Posle člana 111. dodaje se član 111a koji glasi:

„Član 111a

Bezbednosna provera vrši se i na osnovu zahteva drugog organa ili pravnog lica, u slučajevima kada je propisana posebnim zakonom.”

Član 6.

Posle člana 139. dodaje se član 139a koji glasi:

„Član 139a

Izuzetno od odredaba Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS”, br. 34/03, 64/04 – US, 84/04 – dr. zakon, 85/05, 101/05 – dr. zakon, 63/06 – US, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 i 142/14), po potrebi službe, policijskom službeniku – uniformisanom ovlašćenom službenom licu i policijskom službeniku koji radi na specifičnim, odnosno operativnim poslovima, koji navršši 52 godine života i 30 godina efektivno provedenih na radnim mestima u Ministarstvu na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, prestaje radni odnos sa pravom na starosnu penziju, pre ispunjenja opštih uslova za sticanje starosne penzije.

Rešenje o prestanku radnog odnosa po osnovu stava 1. ovog člana donosi ministar uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra nadležnog za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja.

Policijskom službeniku iz stava 1. ovog člana iznos penzije utvrđuje se u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Policijskom službeniku iz stava 1. ovog člana koji ostvari pravo na penziju pripada otpremnina u visini utvrđenoj u članu 141. ovog zakona.”

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji sadržan je u članu 97. tačka 4) Ustava Republike Srbije, kojim je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje odbranu i bezbednost Republike Srbije i njenih građana, kao i mere za slučaj vanrednog stanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji sadržani su u proceni bezbednosnih rizika u Republici Srbiji koji nastaju ili se menjaju sa promenom rizika na globalnom nivou, a naročito sa njihovim nastankom ili promenom u regionu, kada postoje indicije da bi na teritoriji Republike Srbije moglo doći do narušavanja javnog reda u većem obimu. U novonastaloj situaciji koja po svojoj pravnoj prirodi ne implicira proglašenje vanrednog stanja, uočena je neohodnost stvaranja pravnog osnova za rad Ministarstva unutrašnjih poslova u promenjenim okolnostima, a na osnovu svog osnovnog zakona – Zakona o policiji. Sledstveno iznetom, odredbe o angažovanju specijalne i posebnih jedinica su takođe pretrpele promenu. Jedinice su definisane i propisan je način za njihovo angažovanje, koji podrazumeva odobrenje direktora policije i saglasnost ministra.

Osim navedenog, u više navrata u javnosti je kritikovan pravni okvir za postupanje nadležnih organa u situacijama kada je nestalo lice maloletno i pokrenuta je inicijativa za izmenu primenjivih odredbi pod nazivom „Tijanin zakon“. Ova inicijativa je podržana u delu koji se odnosi na postupanje policije, tako što je u član 72. Zakona o policiji unet pravni osnov za hitno preduzimanje svih mera iz nadležnosti policije kako bi se skratilo vreme potrebno za pronalaženje izvršioca krivičnog dela i žrtve izvršenja, koje je u slučajevima otmica od ključnog značaja za uspeh istrage.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Član 1. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji predstavlja realizaciju projektnog zadatka proisteklog iz Twinning projekta „Upravljanje ljudskim resursima“ koji je finansiran iz fondova EU, a implicira obrazovanje unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva – sektora koji je nadležan za zaokruženu oblast upravljanja ljudskim resursima i karijernog razvoja zaposlenih od trenutka zasnivanja radnog odnosa u MUP-u, usavršavanja i obučavanja u toku trajanja radnog veka, napredovanje i kretanje zaposlenih kroz službu shodno ostvarenim rezultatima rada, kao i ostala pitanja iz delokruga ljudskih resursa, kao što je disciplinska odgovornost, prava iz radnog odnosa, solidarna pomoć i slično.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji stvara neohodan pravni osnov za postupanje policije u stanju povećanog rizika, u slučaju kada indicije ili događaji ukazuju da bi moglo da dođe do povećanja rizika po stanje javne bezbednosti, kao i ugrožavanja bezbednosti ljudi i imovine u većem obimu, koji zahtevaju delimičnu ili punu pripravnost policijskih službenika i angažovanje svih tehničkih sredstava i opreme na delu teritorije Republike Srbije. Član 2. Zakona dopunjava Zakon o policiji tako što se dodaje novi član 14a. u tekst važećeg propisa. Skorašnji događaji u kojima su se našle službe bezbednosti u Republici Srbiji, nakon što je usled dešavanja u regionu, došlo do promene bezbednosnih rizika i koji

ukazuju da je neophodno da se u navedenom stanju koje nije vanredno i ne upućuje na primenu člana 39. Zakona o odbrani, a sa druge strane prevazilazi okvire redovnog vršenja dužnosti, stvori odgovarajući pravni osnov za zakonito reagovanje Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 3. Zakona na nov način uređuje organizacionu strukturu Direkcije policije koja je proistekla iz reformskih procesa koji se trenutno u Ministarstvu odvijaju. Osim navedenog, iz pregovaračkog procesa u okviru Poglavlja 24, kao i u okviru drugih poslova međunarodne saradnje koje ostvaruje Ministarstvo, proistekle su brojne obaveze za obrazovanjem novih organizacionih jedinica na osnovu postojećih kadrovskih kapaciteta koje bi bile posebno profilisane za obavljanje uže grupe specijalizovanih poslova, a kao takve nisu bile prepoznate u postojećoj nomenklaturi organizacionih jedinica Direkcije policije. (npr. dodati su centri). Osim navedenog, u sklopu sveobuhvatne i strukturne reforme, koja za cilj ima racionalizaciju i optimizaciju iskorišćenja postojećih ljudskih resursa, vrši se reorganizacija specijalne i posebnih jedinica policije, sa posebnim osvrtom na specijalnost i ostručenost pripadnika specijalne i posebnih jedinica za bavljenje poslovima zaštite bezbednosti ljudi i imovine u posebnim okolnostima.

Član 4. Zakona u svojoj suštini predstavlja pravni osnov da policija u slučajevima kada je prijavljen nestanak lica ima pravni osnov da reaguje i primenjuje ovlašćenja u cilju pronalaska izvršioca krivičnog dela i žrtve koristeći sve raspoložive mere i radnje, bez odlaganja. Ovaj stav predstavlja dopunu postojećeg člana 72. Zakona – Traganje za licima i predmetima koji čini deo odredbi iz „Tijaninog zakona“, odnosno definisan je na osnovu slučaja nestanka i kasnijeg ubistva maloletne Tijane Jurić.

Kako bi ova odredba bila operacionalizovana i primenjena od strane policije, potrebno je da bude potkrepljena odgovarajućom odredbom iz Zakona o krivičnom postupku, obzirom da je potrebno uneti odgovarajuće izmene i u procesni osnov. Na taj način bi osnov za postupanje policije u slučaju nestanka maloletnika, kao što je slučaj Tijane Jurić, formalno-pravno bio zaokružen.

Članom 5. Zakona propisan je pravni osnov za vršenje bezbednosnih provera po zahtevu drugih organa i pravnih lica koji je nedostajao od trenutka stupanja na snagu novog Zakona o oružju i municiji. Obaveza vršenja bezbednosnih provera propisana je i drugim zakonima koji daju pravni osnov da pravna lica traže vršenje bezbednosne provere od strane Ministarstva unutrašnjih poslova (npr. Zakon o privatnom obezbeđenju), a ove novine nisu ispraćene u važećem Zakonu o policiji, obzirom da su navedeni propisi doneti kasnije.

Članom 6. Zakona propisuje se pravni osnov za prestanak radnog odnosa sa pravom na starosnu penziju po posebnim uslovima, sa 52 navršene godine života i 30 godina staža na beneficiranim radnim mestima, kako bi se omogućilo da zaposlenima u Ministarstvu koji su proveli više decenija na poslovima čije obavljanje ostavlja ozbiljne posledice na zdravlje dobiju mogućnost da im prestane radni odnos sa ostvarivanjem prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

IV. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog Zakona, biće potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 180.000.000 dinara za isplatu otpremine uzimajući u obzir da se izmenom ovog zakona omogućava penzionisanje određenog broja policijskih službenika koji ispunjavaju uslove navedene u Predlogu zakona. Na Programu 1401 – Bezbedno društvo, Programska Aktivnost 1401-0002 Administracija i upravljanje, Ekonomska klasifikacija 414 – Socijalna davanja zaposlenima, potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u iznosu od 37.566.000 dinara, a na Programu 1402 – Bezbedan grad, Programska Aktivnost 1402-0001 – Organizovanje rada policijskih uprava, Ekonomska klasifikacija 414 –

Socijalna davanja zaposlenima, potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u iznosu od 142.434.000 dinara.

Sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona biće obezbeđena, u skladu sa članom 61. stav 13. Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – ispravka, 108/13 i 142/14), preusmeravanjem dela sredstava, u iznosu od 180.000.000 dinara, opredeljenih za optimizaciju i racionalizaciju državne uprave i lokalne samouprave na razdelu 19 – Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave. Na ovaj način, sredstva potrebna za isplatu otpremnina policijskih službenika koji ispunjavaju uslove za penzionisanje na osnovu člana 6. Predloga zakona, biće utrošena u sklopu realizacije posebnog Programa Vlade, odnosno plana racionalizacije zaposlenih u javnom sektoru, obzirom da nakon penzionisanja policijskih službenika po ovom osnovu neće biti dodatnog zapošljavanja. Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 142/14), u članu 7, na razdelu 19 – Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, funkciji 111 – Izvršni i zakonodavni organi, na programu 0607 – Sistem državne uprave, programskoj aktivnosti 0002 – Organizaciono i funkcionalno restrukturiranje javne uprave, aproprijaciji 414 – Socijalna davanja zaposlenima, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 5.505.980.000 dinara namenjena za isplate otpremnina za odliv zaposlenih u skladu sa Programom Vlade.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Priprema Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji motivisana je potrebama Ministarstva za hitno reagovanje u odnosu na potrebu da se propišu pravni osnovi za postupanje policije u situacijama povećanog rizika.

Prilikom donošenja strateških dokumenata Vlade, planirano je donošenje novog Zakona o policiji. Nacrt novog Zakona o policiji je u završnoj fazi pripreme, međutim, u navedenim oblastima okolnosti nalažu hitnost u postupanju, tako da se pojedina pitanja rešavaju izmenama i dopunama važećeg zakona, kako bi se otklonile negativne štetne posledice po rad Ministarstva.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O POLICIJI KOJE SE MENJAJU

Ministarstvo

Član 7.

Ministarstvo radi stvaranja uslova za rad policije:

- 1) utvrđuje razvojne, organizacione, kadrovske i druge osnovne smernice za rad policije i donosi strateški plan policije;
- 2) priprema godišnje finansijske planove potreba policije, nadzire njihovo izvršavanje i kontroliše finansijsko poslovanje policije;
- 3) organizuje i vrši internu kontrolu načina korišćenja budžetskih sredstava i upravljanja državnom imovinom, u skladu sa zakonom;
- 4) izvršava zadatke iz okvira investicione delatnosti i investicionog održavanja sredstava koja upotrebljava policija i sačinjava planove nabavki;
- 5) donosi i sprovodi planove o izgradnji i korišćenju informacionog sistema;
- 6) donosi i sprovodi planove o izgradnji i korišćenju radiokomunikacionog i telekomunikacionog sistema, kao i bezbednosnozaštitnog kriptološkog sistema;
- 7) usmerava i nadzire obavljanje poslova policije;
- 8) utvrđuje standarde za opremu i materijalnotehnička sredstva;
- 9) utvrđuje potrebe i nabavlja tehnička sredstva;
- 10) podržava lokalnu saradnju i odgovornost;
- 11) organizuje međunarodnu saradnju;
- 12) obavlja utvrđene poslove koji se odnose na bezbednosno-policijsku i nastavno-naučnu aktivnost;
- 13) organizuje i sprovodi unutrašnju kontrolu policije, uzimajući u obzir i stavove javnog mnjenja o policiji;
- 14) obezbeđuje uslove za prevenciju mučenja, nečovečnih ili ponižavajućih postupaka i kontrolu odnosa prema licima lišenim slobode;
- 15) obezbeđuje saradnju sa organima i telima koji su zakonom ovlašćeni za spoljašnju kontrolu policije;
- 16) obezbeđuje zdravstvenu zaštitu, u skladu sa zakonom;
- 16a) obezbeđuje smeštaj i ishranu;
- 16B) UPRAVLJA LJUDSKIM RESURSIMA;
- 16V) OBAVLJA POSLOVE STRATEŠKOG PLANIRANJA, MEĐUNARODNE SARADNJE I EVROPSKIH INTEGRACIJA;
- 17) izvršava druge zadatke, u skladu sa zakonom.

Za obavljanje pojedinih poslova iz stava 1. ovog člana u Ministarstvu se obrazuju sektori kojima rukovode pomoćnici ministra, postavljeni u skladu sa zakonom.

Ministarstvo obezbeđuje organizacione pretpostavke za operativnu nezavisnost policije od drugih državnih organa u obavljanju policijskih poslova i drugih zakonom određenih poslova za koje je policija odgovorna.

Ministarstvo obezbeđuje i druge organizacione pretpostavke za rad policije, a naročito za jačanje poverenja između javnosti i policije kao službe na raspolaganju javnosti, za razvoj profesionalizma u policiji i za sprečavanje i suzbijanje korupcije u policiji.

„POSTUPANJE POLICIJE U STANJU POVEĆANOG RIZIKA

ČLAN 14A

AKO INDICIJE ILI DOGAĐAJI UKAZUJU DA BI MOGLO DA DOĐE DO POVEĆANJA RIZIKA PO STANJE JAVNE BEZBEDNOSTI, KAO I UGROŽAVANJA BEZBEDNOSTI LJUDI I IMOVINE U VEĆEM OBIMU, KOJI ZAHTEVAJU DELIMIČNU ILI PUNU PRIPRAVNOST POLICIJSKIH SLUŽBENIKA I ANGAŽOVANJE SVIH TEHNIČKIH SREDSTAVA I OPREME NA DELU TERITORIJE

REPUBLIKE SRBIJE, NA PREDLOG DIREKTORA POLICIJE MINISTAR NALAŽE IZVRŠAVANJE ZADATAKA PRILAGOĐENIH NASTALIM OKOLNOSTIMA.“

Direkcija policije

Član 20.

~~U sastavu Direkcije policije su organizacione jedinice u sedištu, policijska uprava za grad Beograd i područne policijske uprave (u daljem tekstu: područne policijske uprave) i policijske stanice.~~

~~Za obavljanje policijskih poslova u sedištu Direkcije policije obrazuju se uprave i specijalne jedinice policije, u sedištu policijske uprave za grad Beograd obrazuju se uprave i policijske stanice u opštinama, u sedištu područne policijske uprave obrazuju se odeljenja i van sedišta policijske stanice u opštinama.~~

~~Za rad organizacionih jedinica kojima rukovode i za svoj rad odgovorni su:~~

~~1) direktoru policije načelnici uprava i komandanti specijalnih jedinica policije u sedištu Direkcije policije, načelnik policijske uprave za grad Beograd i načelnici područnih policijskih uprava;~~

~~2) načelniku policijske uprave za grad Beograd načelnici uprava u njenom sedištu i komandiri policijskih stanica u opštinama;~~

~~3) načelniku područne policijske uprave načelnici odeljenja u njenom sedištu i komandiri policijskih stanica u opštinama.~~

~~Organizacione jedinice u sedištu obrazuju se tako da su po linijskom principu radno povezane sa odgovarajućim organizacionim jedinicama i poslovima područnih policijskih uprava i stanica ili tako da poslove iz svog delokruga obavljaju na čitavom području na kojem je nadležno Ministarstvo.~~

~~Direkcijom policije rukovodi direktor policije.~~

~~Upravama u sedištu i područnim policijskim upravama rukovode načelnici uprava, a policijskim stanicama načelnici policijskih stanica. Specijalnim jedinicama policije rukovode i komanduju komandanti.~~

~~Angažovanje specijalnih jedinica policije za posebne bezbednosne zadatke može se vršiti samo uz prethodno odobrenje ministra.~~

~~Predlog za angažovanje sadrži plan i procenu.~~

~~Organizacija i funkcionisanje specijalnih jedinica policije i status njenih pripadnika bliže se uređuju aktom ministra.~~

ČLAN 20.

ZA OBAVLJANJE POLICIJSKIH I DRUGIH UNUTRAŠNJIH POSLOVA OBRAZUJE SE DIREKCIJA POLICIJE.

U SASTAVU DIREKCIJE POLICIJE SU ORGANIZACIONE JEDINICE U SEDIŠTU – UPRAVE, CENTRI, JEDINICE, SPECIJALNA I POSEBNE JEDINICE POLICIJE, I VAN SEDIŠTA - POLICIJSKA UPRAVA ZA GRAD BEOGRAD I PODRUČNE POLICIJSKE UPRAVE (U DALJEM TEKSTU: POLICIJSKE UPRAVE).

SPECIJALNA JEDINICA POLICIJE JE SPECIJALNA ANTITERORISTIČKA JEDINICA.

POSEBNE JEDINICE POLICIJE SU ŽANDARMERIJA, JEDINICA ZA OBEZBEĐENJE LIČNOSTI I OBJEKATA I HELIKOPTERSKA JEDINICA, A U POLICIJSKOJ UPRAVI ZA GRAD BEOGRAD - POLICIJSKA BRIGADA.

SPECIJALNA JEDINICA POLICIJE I ŽANDARMERIJA ANGAŽUJU SE NA PREDLOG RUKOVODIOCA NADLEŽNE ORGANIZACIONE JEDINICE UZ PRETHODNO ODOBRENJE DIREKTORA POLICIJE I SAGLASNOST MINISTRA.

POSEBNE JEDINICE POLICIJE ANGAŽUJU SE NA PREDLOG RUKOVODIOCA NADLEŽNE ORGANIZACIONE JEDINICE UZ PRETHODNO ODOBRENJE DIREKTORA POLICIJE.

PREDLOG ZA ANGAŽOVANJE SADRŽI BEZBEDNOSNU PROCENU I PLAN KOJI MOŽE BITI DOSTAVLJEN I NAKNADNO, UKOLIKO TO NALAŽU RAZLOZI HITNOSTI.

Uslovi i način traganja

Član 72.

Policija je ovlašćena da sprovodi mere traganja za licima i predmetima.

Traganje se raspisuje poternicom, objavom i raspisom o traganju.

Poternica se raspisuje u skladu sa posebnim zakonom.

Objava se raspisuje radi:

- 1) utvrđivanja prebivališta ili boravišta lica, u skladu sa posebnim zakonom;
- 2) utvrđivanja identiteta lica koje nije u stanju da pruži lične podatke ili utvrđivanja identiteta leša za koji se ne mogu utvrditi podaci;
- 3) pronalaska predmeta u vezi sa krivičnim delom ili prekršajem, u skladu sa posebnim propisima, ili predmetima koji su pronađeni ili nestali;
- 4) oduzimanja predmeta ili isprava na osnovu odluke suda ili organa uprave.

Raspis o traganju se raspisuje:

- 1) za nestalim licem;
- 2) za licem za koje postoji osnovana sumnja da je izvršilo krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 3) za licem koje može dati obaveštenja o krivičnom delu ili učiniocu;
- 4) na zahtev nadležnog organa, odnosno ustanove, koji je podnet u skladu sa posebnim zakonom;
- 5) na zahtev roditelja, odnosno staratelja lica odbeglog od kuće i u drugim slučajevima, u skladu sa posebnim propisima.

AKO JE PRIJAVLJEN NESTANAK LICA, A POSTOJE OSNOVI SUMNJE DA JE TO LICE ŽRTVA KRIVIČNOG DELA, POLICIJSKI SLUŽBENICI DUŽNI SU DA U SARADNJI SA DRUGIM NADLEŽNIM ORGANIMA, UDRUŽENJIMA GRAĐANA I GRAĐANIMA, ODMAH PREDUZMU MERE I RADNJE PREDVIĐENE OVIM I DRUGIM ZAKONIMA, U CILJU NJEGOVOG PRONALASKA.

ČLAN 111A

BEZBEDNOSNA PROVERA VRŠI SE I NA OSNOVU ZAHTEVA DRUGOG ORGANA ILI PRAVNOG LICA, U SLUČAJEVIMA KADA JE PROPISANA POSEBNIM ZAKONOM.

ČLAN 139A

IZUZETNO OD ODREDBA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 34/03, 64/04 – US, 84/04 – DR. ZAKON, 85/05, 101/05 – DR. ZAKON, 63/06 – US, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 I 142/14), PO POTREBI SLUŽBE, POLICIJSKOM SLUŽBENIKU - UNIFORMISANOM OVLAŠĆENOM SLUŽBENOM LICU I POLICIJSKOM SLUŽBENIKU KOJI RADI NA SPECIFIČNIM, ODNOSNO OPERATIVNIM POSLOVIMA, KOJI NAVRŠI 52 GODINE ŽIVOTA I 30 GODINA EFEKTIVNO PROVEDENIH NA RADNIM MESTIMA U MINISTARSTVU NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM, PRESTAJE RADNI ODNOS SA PRAVOM NA STAROSNU PENZIJU, PRE ISPUNJENJA OPŠTIH USLOVA ZA STICANJE STAROSNE PENZIJE.

REŠENJE O PRESTANKU RADNOG ODNOSA PO OSNOVU STAVA 1. OVOG ČLANA DONOSI MINISTAR UZ PRETHODNO PRIBAVLJENU SAGLASNOST MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA.

POLICIJSKOM SLUŽBENIKU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA IZNOS PENZIJE UTVRĐUJE SE U SKLADU SA PROPISIMA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU.

POLICIJSKOM SLUŽBENIKU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KOJI OSTVARI PRAVO NA PENZIJU PRIPADA OTPREMNINA U VISINI UTVRĐENOJ U ČLANU 141. OVOG ZAKONA.

Analiza efekata Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji

1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Ministarstvo unutrašnjih poslova realizuje Tvining projekat „Upravljanje ljudskim resursima“ koji je finansiran iz sredstava IPA fondova, što podrazumeva kontrolu dalje implementacije rešenja koja su usaglašena sa Tvining partnerima od strane Evropske komisije. Implementacija funkcije upravljanja ljudskim resursima u neposrednoj je vezi sa postojećim zakonskim rešenjima, za koja je nužno da pretrpe izmenu. Naime, implementacija projekta podrazumeva obrazovanje posebne organizacione jedinice ministarstva, na nivou sektora, koja će objediniti poslove upravljanja ljudskim resursima koji podrazumevaju osim radno-pravnih pitanja i zaokruženu oblast rada u smislu karijernog razvoja i karijernog praćenja zaposlenih od trenutka zasnivanja radnog odnosa, pa sve do njegovog okončanja. Tokom trajanja radnog odnosa zaposlenima se nalaže usavršavanje, obuka i razvoj u cilju efikasnijeg obavljanja poslova na kojima su raspoređeni. Kako u važećem zakonu nema odgovarajućih odredbi o postojanju navedenog sektora koji funkcionalno objedinjava praćenje karijernog sistema, izmenama i dopunama predlaže se osnov za njegovo obrazovanje. U odnosu na potrebu obrazovanja sektora koji će obavljati poslove međunarodne saradnje i evropskih integracija, napominjemo da u Ministarstvu unutrašnjih poslova postoji Biro za međunarodnu saradnju i evropske integracije, kao i Biro za strateško planiranje koji se funkcionalno objedinjavaju zarad unapređenja procesa pregovora u okviru Poglavlja 24 kojim koordinira ovo ministarstvo. Obrazovanjem sektora izvršiće se ujedno i ujednačavanje organizacione strukture sa drugim ministarstvima.

Ovim zakonom dodaje se novi član *Postupanje policije u situacijama povećanog rizika*. U ovom trenutku bezbednosna procena Ministarstva unutrašnjih poslova po pitanju stanja javne bezbednosti takva da je neophodno preduzeti organizacione mere koje prevazilaze postojeći organizacioni okvir i redovno postupanje policije u situacijama kada nema povećanog bezbednosnog rizika. Takođe, u situaciji povećanog rizika kakva postoji se ne proglašava vanredno stanje, te se ne može govoriti o primeni člana 39. Zakona o vojsci. Shodno iznetom, smatramo da je ovaj zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji sadrži odgovarajući pravni osnov koji se može primeniti u datoj situaciji ubuduće.

U Ministarstvu postoje tri jedinice posebne namene koje se u okviru svojih nadležnosti bave istim ili sličnim zadacima, što je neracionalno iz ugla angažovanja ljudskih i materijalnih resursa i usložnjava sistem rukovođenja i komandovanja unutar MUP-a. Objedinjavanjem dve specijalne jedinice uz smanjenje sistematizovanih radnih mesta postiže se veća efikasnost, efektivnost i ekonomičnost u izvršavanju definisanih zadataka.

Postojeće zakonsko rešenje u Zakonu o policiji „Traganje za licima i predmetima“ onemogućava brzu reakciju policije prilikom traganja za nestalim licima za koja postoje osnovi sumnje da su žrtve nekog od krivičnih dela iz člana 162. Zakonika o krivičnom postupku, naročito kada treba hitno primeniti ovlašćenje iz člana 286. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku, čija primena zavisi od vremena izdavanja naloga od strane sudije za prethodni postupak. Kako je praksa pokazala, neophodno je, da bi se obezbedila najbrža reakcija policije prilikom traganja za nestalim licima, da se u Zakon o policiji unese odredba na osnovu koje će policija moći da primeni odgovarajuće hitne mere iz svoje nadležnosti prilikom traganja, a na osnovu usmenog naloga sudije za prethodni postupak. Da bi se ovaj član u praksi u potpunosti primenio neophodno je da Zakonik o krivičnom postupku sadrži komplementarnu odredbu na osnovu koje će biti moguće da postupajući sudija za prethodni postupak, po saznanju, usmeno izda nalog policiji da preduzme mere na

pribavljanju evidencije ostvarene telefonske komunikacije, korišćenih baznih stanica ili da izvrši lociranje mesta sa kojeg se obavlja komunikacija u cilju lociranja nestalog lica i učinioca krivičnog dela. Dakle, predloženim rešenjem sudija za prethodni postupak će u svakom konkretnom slučaju, u skladu sa svojom nezavisnom funkcijom, odlučiti da li će takvu naredbu izdati ili će predložiti njeno izdavanje u skladu sa članom 286. stav 3. ZKP-a.

Odredba ovog zakona o vršenju bezbednosnih provera na osnovu zahteva drugih organa ili pravnih lica je predložena iz razloga što je nakon donošenja Zakona o policiji 2005. godine, donet niz novih propisa koji predviđaju postupanje policije u situacijama u kojima Policija nema eksplicitan zakonski osnov za postupanje. Jedna od takvih situacija je i vršenje bezbednosnih provera po zahtevu pravnih lica koja se bave pružanjem usluga privatnog obezbeđenja, kao i novi Zakon o oružju u miniciji koji takođe propisuje obavezu vršenja bezbednosnih provera za lica koja nisu zaposlena u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Važeći Zakon o policiji propisuje da se bezbednosne provere vrše za kandidate za zasnivanje radnog odnosa u MUP-u, za kandidate za Centar za osnovnu policijsku obuku, kao i neke druge slučajeve, ali ne i one predviđene novim zakonima. Ovim zakonom o izmenama i dopunama Zakona o policiji unosi se novi član zakona koji predstavlja do sada nedostajući zakonski osnov za vršenje ovih poslova od strane policije.

Članom 6. ovog zakona propisuje se pravni osnov za prestanak radnog odnosa sa pravom na starosnu penziju po posebnim uslovima, sa 52 navršene godine života i 30 godina staža na beneficiranim radnim mestima, kako bi se omogućilo da zaposlenima u Ministarstvu koji su proveli više decenija na poslovima čije obavljanje ostavlja ozbiljne posledice na zdravlje dobiju mogućnost da im prestane radni odnos sa ostvarivanjem prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

Donošenjem Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji postižu se sledeći ciljevi:

1) definiše se pravni osnov za obrazovanje Sektora za ljudske resurse i sektora koji će obavljati poslove međunarodne saradnje i evropskih integracija, čime će se izvršiti funkcionalno obejedinjavanje upravljanja ljudskim resursima na nivou Ministarstva, kao i bolja koordinacija u pregovaračkom procesu sa EU, koji se odvijaju u okviru Poglavlja 24,

2) definiše se pravni osnov za preduzimanje hitnih mera od strane policije u slučajevima nestanka lica, koje će doprineti bržem otkrivanju učinioca krivičnog dela, kao i mesta na kojem se nalazi žrtva,

3) definiše se pravni osnov za postupanje policije u situaciji povećanog rizika i do drugačijeg načina angažovanja raspoloživih resursa koji će doprineti povećanju stepena zaštite bezbednosti građana i imovine,

4) stvara se osnov za penzionisanje određenog broja zaposlenih koji na radnim mestima na kojima su raspoređeni ne mogu da daju očekivane rezultate zbog prethodnog višedecenijskog angažovanja na poslovima koja iziskuju vanredne psihofizičke napore. Smanjenje broja zaposlenih koji više ne ispunjavaju očekivane rezultate rada dovešće do preraspodele angažovanja postojećih ljudskih resursa na način da se podigne nivo efikasnosti u radu.

3. Druge mogućnosti za rešenje problema

U toku sagledavanja postojećih procesa koji se odvijaju u Ministarstvu, prilikom uočavanja i definisanja navedenih problema, razmatrane su različite opcije za njihovo rešavanje.

Prva mogućnost je da se navedeni problemi ne rešavaju u ovom trenutku, obzirom da je u pripremi novi Nacrt zakona o policiji koji na sveobuhvatan i nov način uređuju rad Ministarstva i da se sačeka sa donošenjem tog propisa, međutim, donošenje novog Zakona o policiji je dugotrajan proces u okviru kojeg treba izvršiti usaglašavanje svih organizacionih jedinica Ministarstva, stručne javnosti, civilnog sektora, stranih konsultanata, Evropske komisije i naravno, drugih ministarstava i organa državne uprave. Sledstveno iznetom, ne može se očekivati da taj proces bude okončan u vremenskim rokovima koji su nametnuti sa jedne strane kroz javno mnjenje („Tijanin zakon“), kroz hitno reagovanje na aktuelne političke događaje (teroristički napadi u Kumanovu, Makedonija), bilo kroz potrebu da se primene odredbe novijih propisa donetih nakon Zakona o policiji (npr. Zakon o privatnom obezbeđenju).

Druga mogućnost je da se navedeni problemi ne rešavaju kroz izmenu normativno-pravnog okvira već kroz izmenu prakse u meri u kojoj je to moguće, međutim, ova mogućnost ne bi značila odgovoran odnos prema javnosti, okolnostima u kojima se nalazimo, kao ni potrebama Ministarstva unutrašnjih poslova, te je sa takvom ocenom, odbačena kao neprihvatljiva.

Nakon ocene postojećih opcija, iz navedenih razloga, opredeljeni smo za izmene i dopune Zakona o policiji.

4. Zašto je donošenje novog zakona najbolje rešenje problema

Ministarstvo predlaže izmene i dopune važećeg Zakona o policiji iz razloga koji su navedeni pod tačkom 1. mišljenja smo da donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji u najvećoj meri doprinosi pravnoj sigurnosti, kao i bezbednosti građana i imovine, zaštiti i pronalaženju nestalih osoba, efektivnosti u radu, boljem definisanju organizacione strukture i poboljšanju procesa upravljanja.

5. Na koga i kako će uticati predložena rešenja

Predložena rešenja će uticati na:

1) pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova – naročito član 6. ovog zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji koji uvodi mogućnost prestanka radnog odnosa sa pravom na penziju pod posebnim uslovima. Takođe, utiče i na zaposlene koji su angažovani na poslovima traganja za nestalim licima i predmetima jer će imati drugačiji zakonski osnov za postupanje i moći će brže da primene raspoložive mere. Osim toga, utiče i na pripadnike specijalnih jedinica kojima se menja način njihovog angažovanja, kao i mogućnost poslodavca da ih angažuje na drugačiji način u obavljanju posebnih zadataka.

2) Ministarstvo unutrašnjih poslova u celini – na način da se vrši redefinisane delokruga Ministarstva i obrazuju se nove organizacione celine od postojećih i novih poslova koje će doprineti ekonomičnijem i efikasnijem upravljanju (postupanje policije u situacijama povećanog rizika, vršenje bezbednosnih provera po zahtevu drugih organa i pravnih lica).

6. Kakve troškove će primena zakona stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji neće stvoriti nove troškove građanima ni privredi, obzirom da se vršenje bezbednosnih provera po zahtevu pravih lica, za sada, neće naplaćivati.

Za sprovođenje ovog Zakona, biće potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 180.000.000 dinara za isplatu otpremnina uzimajući u obzir da se izmenom ovog Zakona omogućava penzionisanje određenog broja policijskih službenika koji ispunjavaju uslove navedene u ovom zakonu. Sredstva potrebna za isplatu otpremnina policijskih službenika koji ispunjavaju uslove za

penzionisanje na osnovu člana 6. ovog zakona, biće utrošena u sklopu realizacije posebnog Programa Vlade, odnosno plana racionalizacije zaposlenih u javnom sektoru, obzirom da nakon penzionisanja policijskih službenika po ovom osnovu neće biti dodatnog zapošljavanja.

7. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Mišljenja smo da pozitivni efekti opravdavaju donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji jer njegova primena doprinosi rešavanju opisanih problema u tački 1, a ne stvaraju se novi troškovi građanima i privredi.

8. Da li akt stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Mišljenja smo da akt direktno ne stimuliše pojavu novih privrednih subjekata, međutim, moguće je da zaposleni u Ministarstvu kojima prestane radni odnos na osnovu akta mogu da angažuju svoje kapacitete na tržištu rada u sektoru privatnog obezbeđenja, obzirom da sa navršениh 52 godine života i 30 godina iskustva na poslovima sa najvećim bezbednosnim izazovima i rizicima mogu da doprinesu podizanju standarda pružaoca usluga privatnog obezbeđenja, kao i da apliciraju za licencu koja bi im dala osnov da vrše obuku službenika obezbeđenja. Ne očekujemo da će taj uticaj biti veliki, obzirom da broj zaposlenih koji ispunjavaju uslove iz člana 6. ovog zakona nije veliki i ne može smatrati faktorom od ključnog uticaja na tržište.

9. Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

Za ovaj zakon o izmenama i dopunama Zakona o policiji nije sprovedena javna rasprava.

Mišljenja smo da su zainteresovane strane u više navrata imale priliku da iznesu svoje stavove prilikom održavanja javne rasprave koja je sprovedena za Nacrt zakona o policiji, obzirom da su ove odredbe deo tog Nacrta. U više navrata su održavani sastanci sa sindikatima, kao i opsežne debate sa stručnom javnošću, nevladinim sektorom, strukovnim udruženjima, predstavnicima pravosuđa, kao i profesorima sa renomiranih institucija. Obuhvat izmena i dopuna je daleko uži od onoga što je bilo predmet javne rasprave koju su na okruglim stolovima u Nišu, Kragujevcu, Novom Sadu i Beogradu posetilo ukupno skoro 400 njihovih predstavnika.

10. Koje će se mere prilikom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

- zaposlenima koji ispunjavaju uslove iz člana 6. ovog zakona o prestanku radnog odnosa će prestati radni odnos,
- aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova će se obrazovati dva nova sektora,
- policijski službenici će u situacijama povećanog rizika biti u punoj ili delimičnoj pripravnosti,
- vršiće se bezbednosne provere po zahtevu drugih organa ili pravnih lica.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa - **Vlada**

Obrađivač - **Ministarstvo unutrašnjih poslova**

2. Naziv propisa

**Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji
Draft Law amending the Law on police**

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

- a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), niti je predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa propisima Evropske unije

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu

usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Budući da nema sekundarnih izvora prava u materiji koju uređuje ovaj predlog zakona, prilikom izrade propisa nije bilo potrebe za učešćem konsultanata.